

Tätä dokumenttia voi käyttää apuna vastaamiseen valmistautumisessa. Varsinainen vastaus syötetään linkin kautta Webropol-järjestelmään.

Yksilöllisten opintopolkujen toteutuminen ammatillisessa koulutuksessa -arviointi

Hyvä opetus- ja ohjaushenkilöstön edustaja

Tervetuloa vastaamaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) kyselyyn. Kysely liittyy Karvin toteuttamaan yksilöllisten opintopolkujen arviointihankkeeseen, joka toteutetaan vuosien 2021–2022 aikana. Arvioinnissa selvitetään ammatillisen koulutuksen järjestäjien, opetus- ja ohjaushenkilöstön, opiskelijoiden sekä työelämän edustajien näkemyksiä yksilöllisten opintopolkujen toteutumisesta.

Tämä kysely on suunnattu perustutkintojen sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen opetus- ja ohjaushenkilöstölle. Kysely koostuu seuraavista osioista:

1. Henkilökohtaistaminen ja HOKS-prosessi
2. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
3. Ohjaus henkilökohtaistamisprosessissa
4. Opiskelijoiden valinnanmahdollisuudet
5. Henkilökohtaistamisen työnjako, resursointi ja osaaminen
6. Vahvuudet liittyen yksilöllisiin opintopolkuihin
7. Valtakunnalliset linjaukset.

Kysely on tarkoitettu henkilöstölle, joka työskentelee edellä mainittujen asioiden parissa. Kysely ei koske valmentavien koulutusten henkilöstöä. Toivomme mahdollisimman monen kohderyhmään kuuluvan henkilön vastaavan kyselyyn. Vastaamalla olette mukana kehittämässä ammatillista koulutusta.

Kyselyssä selvitetään opettajien ja ohjaajien omia kokemuksia ja näkemyksiä yksilöllisiin opintopolkuihin liittyvistä asioista siinä koulutuksessa, jossa he työskentelevät. Eriytyinen tuki ei kuulu arvioinnin piiriin, sillä Karvi on arvioinut sitä erikseen. Kyselyn lopussa voi antaa Karville palautetta.

Kysely on yksilövastattava ja siihen vastataan nimettömästi. Tulokset raportoidaan siten, etteivät yksittäisten vastaajien vastaukset käy ilmi. Koulutuksen järjestäjä saa järjestäjäkohtaisen palautteen tämän kyselyn tuloksista, mikäli kyselyyn on vastannut vähintään viisi henkilöstön edustajaa. Palautteesta ei pysty tunnistamaan yksittäistä vastaajaa ja palautteesta ei käsitellä tekstimuotoisia vastauksia.

Lisätietoja

Lisätietoja arvioinnista antavat arviointiasiantuntija Johanna Kiesi, johanna.kiesi@karvi.fi, puh. 029 533 5545 ja arviointineuvos Jani Goman, jani.goman@karvi.fi, puh. 029 533 5505. Tietoja arvioinnista löytyy lisäksi [hankkeen verkkosivuilta](#). Tietosuojaosasteeseen voi tutustua [täällä](#).

Vastausohjeet

Kun vastaat kyselyyn, voit halutessasi pitää vastaamisessa taukoa painamalla kyselyn alalaidassa painiketta "Tallenna ja jatka myöhemmin". Kopioi ruudulla oleva linkki ja/tai lähetä se edelleen sähköpostiisi, jotta voit jatkaa kyselyn täyttämistä samasta kohdasta myöhemmin. Kun olet vastannut kyselyyn, tallenna lopullinen vastauksesi painamalla kyselyn lopussa "Lähetä" -painiketta. Lähettämisen jälkeen voit tulostaa tai ladata vastaukset omaan käyttöösi.

Pyydämme vastaamaan kyselyyn viimeistään 30.11.2021. Kiitos osallistumisestasi!

Taustatiedot

Tähdellä (*) merkittyihin kysymyksiin on pakko vastata.

Koulutuksen järjestäjä, jonka palveluksessa työskentelet (*)

Pääasiallinen työtehtäväsi (*)

- Ammatillisten tutkinnon osien opettaja
- Yhteisten tutkinnon osien opettaja
- Erityisopettaja
- Opinto-ohjaaja
- Muu, mikä? _____

Koulutus, jonka parissa pääasiallisesti työskentelet (*)

- Vain perustutkintokoulutus
- Vain ammatti- tai erikoisammattitutkintokoulutus
- Sekä perustutkinto- että ammatti- tai erikoisammattitutkintokoulutus

Pääasiallinen koulutusala, jolla työskentelet. Voit tarvittaessa valita useamman. (*)

- Terveys- ja hyvinvointialat (esim. kasvatus ja ohjausalan perustutkinto, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto)
- Tekniikan alat (esim. autoala, elintarvike, rakennus, kone)
- Palvelualat (esim. ravintola, hius ja kauneus, matkailu, turvallisuus, logistiikka)
- Kauppa, hallinto ja oikeustieteet (esim. liiketoiminta)
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (esim. tieto- ja viestintätekniikka, ICT)
- Humanistiset ja taidealat (esim. media, musiikki)
- Maa- tai metsätalousalat (esim. maatalous, puutarha)
- Luonnontieteet (esim. luonto- ja ympäristö)
- Kasvatusalat (tähän alaan kuuluu vain liikenneopettajan erikoisammattitutkinto)
- Yhteiskunnalliset alat (tähän kuuluu vain tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto)
- En tiedä alaa, mutta opetan tai ohjaan seuraavassa tutkinnossa: _____
- Työskentelen tehtävissä, jotka eivät sijoitu erityisesti mihinkään koulutusalaan

Käsitteitä:

HOKSilla tarkoitetaan tässä kyselyssä opiskelijan henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa.

Osaamisen tunnistamisella tarkoitetaan tässä kyselyssä sitä, että opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen selvitetään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella.

Osaamisen tunnustamisella tarkoitetaan tässä kyselyssä sitä, että opiskelijan jo osoittamaa osaamista, joka vastaa suoritettavassa tutkinnossa edellytettyä osaamista tai ammattitaitoa, voidaan huomioida osaksi tutkintoa. Tämä voidaan tehdä sisällyttämällä osaaminen suoritettavaan tutkintoon suoraan tai arvioimalla osaamisen vastaavuutta ja ajantasaisuutta.

Kerro, kuuluvatko seuraavat asiat työtehtäviisi. (vastausvaihtoehdot: kyllä / ei) (*)

- Minulla on vastuullani opiskelijoiden **HOKSin laatiminen** yhdessä opiskelijoiden kanssa (esimerkiksi toimin omaopettajana tai ryhmänohjaajana).

- Olen **tunnistanut** opiskelijoiden aiemmin hankkimaa osaamista viimeisten kahden vuoden aikana.
- Olen osallistunut opiskelijoiden aiemmin hankkiman osaamisen **tunnustamiseen** viimeisten kahden vuoden aikana.

1. Henkilökohtaistaminen ja HOKS-prosessi

Opiskelijoiden ja huoltajien osallistuminen henkilökohtaistamiseen

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Opiskelijoiden kanssa käydään läpi HOKSin merkitys.
- Opiskelija perehdytetään hänen opiskelemaansa tutkinnon perusteisiin.
- Ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain.
- Opiskelijoille kerrotaan heidän mahdollisuudestaan vaikuttaa opintojensa suunnitteluun.
- Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan aktiivisesti HOKS-prosessiin.
- Alaikäisen opiskelijan huoltajalla on mahdollisuus osallistua opiskelijan HOKSin laadintaan (vastaa mikäli teillä on alaikäisiä opiskelijoita).

Työelämän osallistuminen henkilökohtaistamiseen

Työelämässä oppimisella tarkoitetaan tässä kyselyssä työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta. Koulutus voidaan toteuttaa koulutusoppimuksella tai oppisopimuksella.

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Työelämässä oppimisen jaksot suunnitellaan osaksi opiskelijoiden yksilöllistä polkua niin, että ne tukevat ammatillista kasvua.
- Ennen opiskelijan työelämässä oppimisen jaksoa työpaikan kanssa sovitaan työtehtävät suhteessa jaksolle asetettuihin tavoitteisiin.
- Ennen opiskelijan työelämässä oppimisen jaksoa työpaikan kanssa sovitaan opiskelijan tarvitsema ohjaus ja mahdollinen tuki työpaikalla.
- Työpaikan edustajan kanssa käydyt keskustelut kirjataan opiskelijan HOKSiin.
- Osaamisen osoittaminen (näyttö) suunnitellaan yksilöllisesti kullekin opiskelijalle.

Henkilökohtaistamisen seuranta, toteutumisen arviointi ja kehittäminen

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- HOKSien toteutumista eli sitä, ovatko opinnot edenneet suunnitellusti, seurataan.
- Opiskelijoille annetaan osaamisen kehittymisestä palautetta, jolla ohjataan HOKSin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen.
- HOKSeja päivitetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.
- Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta HOKSin toteutumisesta sen päivittämisen yhteydessä.
- Opiskelijoiden antamaa palautetta hyödynnetään HOKS-prosessin arvioimisessa ja kehittämisessä.

Mitkä ovat keskeiset henkilökohtaistamisen ja HOKS-prosessin kehittämistarpeet siinä koulutuksessa, jossa työskentelet? _____

2. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Tutkinto- tai koulutuskohtaisessa osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmassa kuvataan, miten osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen käytännössä tehdään.
- Opiskelijoille kerrotaan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen menettelytavoista.
- Opiskelijan aiemmin hankittu tunnistettu ja tunnustettu osaaminen huomioidaan, kun suunnitellaan puuttuvan osaamisen hankkimista.

Osaamisen tunnistaminen *(Nämä kysymykset näkyvät heille, kenellä osaamisen tunnistaminen kuuluu työtehtäviin)*

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Opiskelijoiden aiemmin hankkima osaaminen tunnistetaan tarkoituksenmukaisilla menetelmillä, jotta osaaminen saadaan selville (esimerkiksi opiskelijan kanssa käydyt keskustelut, todistukset ja muut asiakirjat, osaamiskartoitukset tai portfolioit).

Mitä menetelmiä olet käyttänyt osaamisen tunnistamisessa?

_____

Arvioi, miten osaamisen tunnistaminen toimii... (Toimii: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- kun opiskelijalla on osaamista, joka on karttunut esimerkiksi työssä tai harrastuksessa
- tutkintokoulutuksen alussa
- tutkintokoulutuksen aikana

Osaamisen tunnustaminen *(Nämä kysymykset näkyvät heille, kenellä osaamisen tunnustaminen kuuluu työtehtäviin)*

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukainen tutkintokoulutuksessa hankittu arvioitu osaaminen sisällytetään osaksi suoritettavaa tutkintoa.
- Ei-voimassa olevien tutkinnon perusteiden tai muiden vastaavien opintojen mukaisen osaamisen vastaavuus ja ajantasaisuus arvioidaan suhteessa suoritettavaan tutkintoon.

Arvioi, miten sujuvaa osaamisen tunnustaminen on ja miten tunnustaminen toimii... (Toimii: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- ammatillisista tutkinnoista (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot)
- korkeakouluopinnoista
- lukio-opinnoista

- ammatillisiin tutkinnon osiin
- yhteisiin tutkinnon osiin tai niiden osa-alueisiin

Mitkä ovat keskeiset osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämistarpeet siinä koulutuksessa, jossa työskentelet? *(Tämä kysymys näkyy kaikille)*

---

3. Ohjaus henkilökohtaistamisprosessissa

Ohjauksella ja tuella tarkoitetaan tässä HOKSin tietosisällön kohdassa 7 ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:ssä tarkoitettua ohjausta ja tukea. Erityinen tuki ei sisälly tähän.

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Opiskelijoiden ohjaus- ja tukitarpeiden tunnistaminen
- Urasuunnittelu osana henkilökohtaistamista
- Ohjauksen ja tuen suunnittelu
- Ohjaus- ja tukitoimista sopiminen yhdessä opiskelijan kanssa
- Ohjausmuotojen ja tukitoimien kirjaaminen HOKSiin
- Opiskelijoiden kanssa käytyjen ohjauskeskustelujen kirjaaminen HOKSiin
- Ohjauksen ja tuen saatavuus opiskelijoille
- Ohjaus- ja tukitoimien vaikuttavuuden seuranta ja arviointi

Kuvaa halutessasi käyttämiäsi ohjauksen ja tuen sisältöjä (muu kuin erityinen tuki) ja sitä, miten nämä kirjataan HOKSiin. _____

Kuvaa halutessasi, miten toteutat urasuunnittelua. _____

Mitkä ovat keskeiset henkilökohtaistamisprosessiin liittyvän ohjauksen kehittämistarpeet siinä koulutuksessa, jossa työskentelet? _____

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Opiskelijat saavat riittävästi opetusta ja ohjausta, jotta heidän opintonsa etenevät suunnitellusti.

Tässä voit halutessasi perustella vastauksesi liittyen opetuksen ja ohjauksen riittävyyteen ja määrään.

---

4. Opiskelijoiden valinnanmahdollisuudet

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Opiskelijoille kerrotaan tutkinnon muodostumisen tarjoamista yksilöllisistä valinnan mahdollisuuksista.

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet: opiskelijoilla on mahdollisuus valita yksilöllisten tarpeidensa mukaan... (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- oman tutkinnon valinnaisia ammatillisia tutkinnon osia
- oman tutkinnon yhteisten tutkinnon osien valinnaisia osa-alueita
- opintojensa aikataulut

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet: opiskelijoilla on mahdollisuus valita yksilöllisten tarpeidensa mukaan seuraavia oppimisympäristöjä: (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- oppilaitoksessa opiskelu (ns. lähiopetus)
- työelämässä oppiminen
- verkko-opinnot
- jokin muu oppimisympäristö, mikä? _____

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet: opiskelijoilla on osana suorittamaansa tutkintoa mahdollisuus opiskella... (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- tutkinnon osa toisesta tutkinnosta oman järjestäjän tarjonnasta
- tutkinnon osa toisesta tutkinnosta toisen järjestäjän tarjonnasta

- lukio-opintoja
- ammattikorkeakouluopintoja
- yliopisto-opintoja

Mitkä asiat mahdollisesti rajoittavat opiskelijoiden yksilöllisten valintojen järjestämistä ja toteuttamista siinä koulutuksessa, jossa työskentelet? _____

5. Henkilökohtaistamiseen liittyvien toimintojen työnjako, resursointi ja osaaminen

Arvioi osaamistasi. (1 = erittäin huono, 2 = huono, 3 = kohtalainen, 4 = hyvä, 5 = erittäin hyvä, 6 = ei kuulu tehtäviini)

- Osaamiseni HOKS-prosessissa

- Osaamisen tunnistamisessa
- Osaamisen tunnustamisessa
- Osaamisen henkilökohtaistamiseen liittyvässä ohjauksessa

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- HOKS-prosessin työnjako on tarkoituksenmukainen.
- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen työnjako on tarkoituksenmukainen.
- Henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjauksen työnjako on tarkoituksenmukainen.
- Tiedän oman roolini osana henkilökohtaistamista.

Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat siinä koulutuksessa, jossa työskentelet. (Toteutuu: 1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

- Henkilökohtaistamiseen on riittävä määrä henkilöstöä.
- Henkilöstöllä on riittävästi aikaa henkilökohtaistamiseen.
- Opetus- ja ohjaushenkilöstöä perehdytetään riittävästi henkilökohtaistamiseen liittyviin asioihin.
- Opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilökohtaistamiseen liittyvää osaamista kehitetään suunnitelmallisesti.
- Koulutuksen järjestäjän ohjeistus HOKSin laatimisesta on selkeää ja riittävää.
- Koulutuksen järjestäjän ohjeistus osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta on selkeää ja riittävää.
- Opetus- ja ohjaushenkilöstön välinen tiedonkulku ja yhteistyö henkilökohtaistamiseen liittyvissä asioissa on riittävää.

Mitkä ovat keskeiset kehittämistarpeet henkilökohtaistamiseen liittyvien toimintojen työnjaossa, resursoinnissa ja osaamisessa siinä koulutuksessa, jossa työskentelet?

---

6. Vahvuudet

Mitkä ovat keskeiset vahvuutenne opiskelijoiden yksilöllisten opintopolkujen toteuttamisessa siinä koulutuksessa, jossa työskentelet?

---

7. Valtakunnalliset linjaukset

Valtakunnallisilla linjauksilla tarkoitetaan tässä linjauksia, joilla henkilökohtaistamista sekä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista kansallisesti ohjataan. Näitä ovat mm. ammatillisen koulutuksen laki ja asetukset, HOKS-tietosisältö, eHOKS-tietosisältö sekä Opetushallituksen määräykset ja ohjeet.

- Valtakunnalliset linjaukset ja ohjeet tukevat henkilökohtaistamisen sekä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen toteuttamista. (1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa)

Mitkä ovat keskeiset kehittämistarpeet valtakunnallisissa linjauksissa ja ohjeissa?

Palautetta Karville

Tässä voit antaa meille palautetta arvioinnista.

- Kysymykset olivat osuvia. (1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 5 = täysin samaa mieltä)

Halutessasi voit tarkentaa vastaustasi.

Miten kehittäisit vastaavien arviointien toteutusta?

Muuta palautetta Karville.

KIITOS VASTAUKSISTASI!